

Příloha č. 4 ke stanovisku k posouzení vlivů provedení záměru „Nový jaderný zdroj v lokalitě Temelín včetně vyvedení výkonu do rozvodny Kočín“ na životní prostředí č.j.: 2561/ENV/13 a 2562/ENV/13 ze dne 18. 1. 2013:

Vypořádání vyjádření doručených ze Slovenské republiky a z Polské republiky k posudku o vlivech záměru na životní prostředí zpracované zpracovatelem posudku

VYJÁDŘENÍ OBRŽENÁ ZE SLOVENSKÉ REPUBLIKY A Z POLSKÉ REPUBLIKY

1. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, vč. 9 vyjádření dotčených úřadů Slovenské republiky, ze dne 28. 5. 2012
2. Generální ředitelství ochrany životního prostředí, ze dne 26. 4. 2012

1 Ministerstvo životního prostředí Slovenské republiky
Sekce environmentálního hodnocení a řízení
Odbor environmentálního posuzování
vyjádření ze dne 28.5. 2012 č.j.: 1305/2012-3.4/hp

Podstata vyjádření:

Po prostudování materiálu za dotčenou stranu - Slovenskou republiku je předkládáno následující stanovisko:

Předložený posudek v lednu 2012 vypracoval RNDr. Tomáš Bajer, CSc. ve spolupráci s týmem odborníků a jeho rozsah je 209 stran spolu s množstvím příloh, včetně stanovisek ze Slovenské republiky.

Zpracovatelský tým v posudku zhodnotil obsah dokumentace záměru, vyhodnotil doručené připomínky a navrhl opatření na prevenci, minimalizaci, eliminaci a kompenzaci identifikovaných vlivů na životní prostředí a zdraví obyvatel. V závěru posuzovatel doporučil realizovat záměr s podmínkou respektovat opatření vyplývající z posuzování pro fázi přípravy, výstavby a provozu.

Přikláníme se k vyjádření Úradu jadrového dozoru Slovenskej republiky, který ve svém vyjádření k posudku ocenil úmysl strany původu - oznamovatele, že bude sledovat další vývoj bezpečnostních požadavků MAAE a WENRA a potvrdil, že zohlední dokument WENRA „Safety Objectives for New Nuclear Power Reactors“ v zadávací dokumentaci nového jaderného zdroje.

Dále vítáme i skutečnost, že jedním z požadavků zadávací dokumentace bude i zvýšená odolnost nových reaktorových bloků proti pádu velkého dopravního letadla.

Vzhledem k absenci konzultací podle Článku 5 Úmluvy Espoo v rámci přeshraničního posuzování uvedeného jaderného zdroje, ale i vzhledem na nadcházející přípravu zadávací dokumentace nového jaderného zdroje Úrad jadrového dozoru Slovenskej republiky ve svém stanovisku konstatuje, že využije existující bilaterální Smlouvu mezi vládou Slovenské republiky a vládou České republiky o spolupráci v oblasti státního dozoru nad jadernou bezpečností jaderných zařízení a státního dozoru nad jadernými materiály, jako i další nástroje, včetně Úmluvy o jaderné bezpečnosti na průběžné monitorování vývoje a na vzájemné konzultace expertů během implementace projektu.

Závěrem konstatujeme, že výstavbou a provozem navrhované stavby nedojde k zásahům do chráněných území evropské ani národní soustavy chráněných území a ani do biotopů evropského a národního významu na území Slovenské republiky. Slovenská republika na základě posouzení předpokládaných vlivů na životní prostředí, zhodnocení problémových okruhů a skutečného stavu konstatuje, že navrhovaná výstavba v rámci předložené dokumentace „*Nový jaderný zdroj v lokalitě Temelín včetně vyvedení výkonu do rozvodny Kočín*“, je v uvedené lokalitě i s případným přeshraničním vlivem pro Slovenskou republiku akceptovatelná.

Slovenská republika si opětovně vyhrazuje právo podílet se na dalším procesu posuzování vlivů uvedeného dokumentu a žádá si být informovaná o jeho výsledcích.

Přílohy:

- a. Seznam doručených stanovisek k připomínkování posudku „Nový jaderný zdroj v lokalitě Temelín včetně vyvedení výkonu do rozvodny Kočín“ 1 x;
- b. Kopie stanovisek z procesu připomínkování posudku - 9 kusů

1. Ministerstvo životného prostredia SR, Sekcia geológie a prírodných zdrojov, odbor štátnej geologickej správy (čj.: 19381/2012 ze dne 04.04.2012)
2. Trnavský samosprávny kraj, sekcia hospodárskej stratégie (čj.: 2851/2012/OUPZP-004/Ta ze dne 28. 03. 2012)
3. SAŽP, Centrum rozvoja environmentalistiky (čj.: CZA 770/2012 ze dne 05.04.2012)
4. Krajský úrad životného prostredia v Prešove, odbor kvality životného prostredia (čj.: 2749/2012; 014/2012/652 ze dne 04.04.2012)
5. Krajský úrad životného prostredia v Prešove, odbor ochrany životného prostredia a krajiny (čj.: 2012/651-2635/SA ze dne 02.04.2012)
6. Ministerstvo životného prostredia SR, Sekcia ochrany prírody a tvorba krajiny, odbor výkonu štátnej správy (čj.:19369/2012 ze dne 04.04.2012)
7. Úrad jadrového dozoru Slovenskej republiky (čj.: 2041/2012 ze dne 14.03.2012)
8. Krajský úrad životného prostredia v Banskej Bystrici, odbor zložiek ochrany životného prostredia (čj.: 2012/414-Pr ze dne 03.04.2012)
9. Ministerstvo vnútra SR, Sekcia integrovaného záchranného systému a civilnej ochrany (čj.: IZCO-49-4/2012 ze dne 03.04.2012)

Stanovisko zpracovatele posudku:

Ze strany zpracovatelského týmu posudku bez dalšího komentáře. Pro informaci lze uvést, že ve stanovisku o hodnocení vlivů jsou formulována následující doporučení:

- na základě konečného výběru dodavatele jaderného zařízení zveřejní oznamovatel na svých internetových stránkách relevantní údaje vybraného typu jaderného zařízení ve srovnání se zadávacími podmínkami do 30 dnů od konečného výběru
- po výběru konkrétního dodavatele jaderného zařízení zpracuje oznamovatel podklady pro orgány státní správy sloužící k informování sousedních států
- včetně doporučení IAEA a ICRP, příp. další relevantní další doporučení a mezinárodní praxi v oblasti jaderné bezpečnosti, radiační ochrany a havarijní připravenosti – např. WENRA
- v další přípravě záměru je pro nový jaderný zdroj nutno dodržet následující obecná kritéria přijatelnosti:
 - kritérium K1: při normálním a abnormálním provozu NJZ nebudou překročeny autorizované limity pro vypusti radionuklidů do životního prostředí; pro reprezentativní osobu nebude překročena dávková optimalizační mez, která se vztahuje na ozáření z vypustí ze všech provozovaných bloků v jedné lokalitě
 - kritérium K2: žádná nehoda NJZ, při které nedojde k tavení aktivní zóny, nesmí vést k úniku radionuklidů vyžadujícímu zavedení ochranných opatření ukrytí, jódové profylaxe a evakuace obyvatel kdekoli v okolí NJZ
 - kritérium K3: pro postulované nehody NJZ s tavením aktivní zóny musí být přijata taková projektová opatření, aby v bezprostředním okolí NJZ nebyla nutná evakuace obyvatel a nemusela být zaváděna dlouhodobá omezení ve spotřebě potravin; nehody NJZ s tavením aktivní zóny, které by mohly vést k časným nebo velkým únikům, musí být prakticky vyloučeny
- dodatečné podmínky pro NJZ vyplývající ze změn legislativy, případně doporučení IAEA, ICRP, WENRA uveřejní oznamovatel na svých internetových stránkách do 30 dnů od zpracování do příslušné bezpečnostní zprávy
- v rámci další projektové přípravy záměru doplnit výpočet postulované těžké nehody o scénář maximalizující možný radiační dopad na Slovensko

2) Generální ředitelství ochrany životního prostředí
Odbor posuzování vlivů na životní prostředí
vyjádření ze dne 26.4. 2012 č.j.: DOOŠ-tos.442.3.2011.dts.6

Podstata vyjádření:

V odpovědi na dopis ze dne 19. března 2012, č.j. 23120/ENV/12 (došel dne 26. března 2012), kterým byla zaslána dokumentace v podobě expertního posudku ke zprávě o vlivu na životní prostředí a v souvislosti s dopisem ze dne 30. března 2012, č.j. DOOŠ-tos.442.3.2011.dts.5, kterým bylo potvrzeno obdržení předmětného posudku, a který obsahoval žádost o prodloužení lhůty k vyjádření do 27. května 2012, předkládám dále následující stanovisko polské strany.

Předmětné stanovisko bylo zpracováno na základě zevrubné analýzy zaslaných materiálů a dále na základě stanovisek a vyjádření regionálních ředitelství Ochrany životního prostředí, příslušných z hlediska oblasti možného přeshraničního vlivu, a také Národní agentury pro atomovou energii.

Autoři expertního posudku se vyjádřili k obsahu a posoudili dokumentaci předloženou v rámci probíhajícího řízení ve věci posouzení vlivů plánovaného záměru na životní prostředí z hlediska úplnosti informací a správnosti údajů a také použitých metod a došli k závěru, že posuzovaný materiál obsahuje zákonem požadované informace, potřebné k posouzení velikosti a významu vlivů na jednotlivé oblasti a aspekty životního prostředí. Nové elektrárenské bloky budou umístěny v přímém sousedství stávající elektrárny v Temelíně (blok 1. a 2.). Vlivy byly posuzovány i v kontextu kumulovaných vlivů. Dále byl v předloženém posudku prezentován přehled a shrnutí záměrů realizovaných v oblasti obklopující plánovanou investici. Jedná se o investice, které nesouvisely se záměrem, respektive které nevyžadují posouzení podle atomového zákona (česká legislativa). Byla taktéž analyzována otázka možného výskytu extrémních podmínek, tj. významného snížení množství vody v řece Vltavě v období sucha; z této řeky je prostřednictvím vodní nádrže Hněvkovice jímána technologická voda pro potřeby elektrárny, což bude v budoucnu vyžadovat využití řešení k omezení objemu vody spotřebovávané v chladicích věžích.

Stanovisko zpracovatele expertního posudku potvrzuje hodnocení, které je obsaženo v dokumentaci, a které říká, že vlivy záměru na životní prostředí jsou v posuzovaných oblastech (vliv na obyvatelstvo, ovzduší a klima, hluk a další fyzické nebo biologické charakteristiky, povrchové a podzemní vody, geologické prostředí a přírodní zdroje, faunu, flóru a ekosystémy, hmotný majetek a kulturní památky, dopravní infrastrukturu a další), s výjimkou vlivu na krajinu, nepatrné. Nebyly zjištěny skutečnosti, které by nasvědčovaly o překročení příslušných zákonných směrných hodnot anebo – v případě, že takové hodnoty stanoveny nebyly – o neakceptovatelném vlivu.

Pokud jde o radiologická rizika, skupina, která zpracovala expertní posudek konstatovala, že v dokumentaci, kromě obecně prezentované koncepce bezpečnostních bariér, byla provedena taktéž analýza radiologických následků projektové havárie s nejhoršími radiologickými následky a analýza těžké nadprojektové havárie, spojené s roztavením jádra reaktoru, na sousední země (Německo, Rakousko). Z analýzy následků projektové havárie vyplývá, že tato havárie nevyvolá přeshraniční vliv. Naproti tomu z analýzy následků těžké nadprojektové havárie vyplývá, že z hlediska radiologických následků těžké havárie nedojde k překročení směrných hodnot pro zavedení ochranných opatření za hranicemi stávajících zón havarijního plánování JE Temelín.

V projektu elektrárny bude uplatněna zásada ochrany do hloubky, která je založena na využití mnohonásobných fyzických bariér, které zabraňují úniku radioaktivních látek, a na zajištění integrity těchto bariér systémem vzájemně se doplňujících technických a organizačních opatření. Organizační opatření a fyzické bariéry budou uspořádány takovým způsobem, aby v případě neúčinnosti řešení nebo bariéry nižší úrovně, byla v další fázi využita opatření a bariéry vyšší úrovně. Uplatnění zásady ochrany do hloubky zajišťuje, podle mínění zpracovatelů posudku, že i v případě vícenásobného selhání zařízení nebo chyby personálu, dokonce na několika úrovních ochrany, nenastane riziko pro životní prostředí, zdraví a život obyvatelstva.

Nicméně po provedení analýzy části dokumentace vlivů předmětného záměru na životní prostředí, která byla zaslána v dřívější fázi řízení, a také předané části expertního posudku, bych ráda poznamenala, že výše zmíněné dokumenty neobsahují:

- ustanovení týkající se výstražného systému varování Polska v případě výskytu situací, které budou mít charakter havárie,
- určení nebezpečné zóny v případě výskytu jaderných událostí, tj. anomálie, nehoda, vážná nehoda, havárie bez významného rizika na okolí, těžká havárie a velmi těžká havárie.

Z předloženého posudku vyplývá také to, že v dalších fázích rozhodování budou zohledňovány úpravy projektu, které vyplynou ze současně prováděných "stress-testů" a analýz havárie v jaderné elektrárně Fukushima Dai-ichi. V této souvislosti si dovoluji požádat o zaslání informací o způsobu zohlednění závěrů zmíněných analýz a zkoušek v projektu nového zdroje jaderné energie v lokalitě Temelín a o tom, zda mohou případné úpravy projektu souviset s vlivem na území Polské republiky. Žádám taktéž o předložení informací o způsobu zajištění účasti polské strany v předmětném řízení pro případ, že bude zjištěna možnost výskytu přeshraničního vlivu na území Polské republiky.

Na závěr tohoto stanoviska bych ráda zdůraznila, že polská strana nemá připomínky k obsahu předaných dokumentů. Dovoluji si však požádat o zaslání informací týkajících se systému varování Polska v případě výskytu havarijních situací a určení nebezpečné zóny v případě výskytu jaderných událostí. S ohledem na obrovský význam záměru a obrovský zájem veřejnosti o problematiku, která souvisí s jadernou energetikou, se na Vás obracíme rovněž se žádostí o zaslání veškeré dokumentace k předmětnému záměru a o sdělování informací o dalších etapách řízení spojeného s realizací záměru.

Stanovisko zpracovatele posudku:

Připomínka se netýká předloženého posudku. Stanovení zóny havarijního plánování, stejně tak jako popis způsobu varování okolních států není předmětem tohoto procesu EIA.

Pro informaci se uvádí, že stanovení tzv. zóny havarijního plánování, popřípadě jejího dalšího členění bude provedeno SÚJB v souladu s platnou legislativou (zákon č. 18/1997 Sb., atomový zákon a nařízení vlády č. 11/1999., o zóně havarijního plánování). Návrh na stanovení zóny havarijního plánování předkládá držitel povolení pro umístění, výstavbu a provozu jaderného zařízení včetně návrhu geografického vymezení a velikosti havarijní zóny.

V případě těžké nehody se předpokládá informování okolních států oficiálními cestami, a to jak představiteli vlády, tak příslušných státních orgánů.

Kromě toho ve stanovisku o hodnocení vlivů jsou formulována následující doporučení:

- **na základě konečného výběru dodavatele jaderného zařízení zveřejní oznamovatel na svých internetových stránkách relevantní údaje vybraného typu jaderného zařízení ve srovnání se zadávacími podmínkami do 30 dnů od konečného výběru**
- **po výběru konkrétního dodavatele jaderného zařízení zpracuje oznamovatel podklady pro orgány státní správy sloužící k informování sousedních států**